

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație-cultură profesională și afirmare națională

Înviere

de D. Mărgineanu

În fiecare an asistăm la acelaș proces al naturii. Anotimpul renașterii. Întreagă firea îmbracă haina biruinței. Florile cu diversitatea culorilor se îmbină în cea mai sublimă armonie. Miresmele lor răspândesc fiorii vieții și răscolesc în toate ființele noi nădejdi pentru ziua de mâine. Moartea s'a prăbușit. Toate încercările sale de-a reveni, rămân zadarnice. După atâta suferință, sbucium, frig și întunerec, iată biruința.

Învierea a risipit totul din cale. Victorioasă trece peste ruinele unui trecut sobru și sinistru. Ea aduce cu sine lumină și căldură. Pentru cine? Pentru toată făptura. Nimic și nimeni nu se exclude dela posibilitatea de-a se lumina și încălzi. Primăvara ne cheamă. Ne cheamă la o nouă viață; la o rege-nerare și înviore.

*

În mijlocul acestei ambiante admirabile a firii, se încadrează în toată splendoarea ei, cea mai sublimă sărbătoare creștină: „INVIEREA”. După patimile îngrozitoare ale Mântuitorului, la care participă întreagă lumea creștină de aproape două mii de ani, avem satisfacția învingerii prin înviere. Divinitatea își sărbătorește puterea superioară deasupra neputinței și micimei omenești. Lumină deasupra întunerecului și pacea deasupra vrăjbiei și urei, iertare și dușmanilor noștri. Iată sinteza perceptelor de viață în ritmul noii vieți pe Calea trasată de Mântuitorul lumii.

În preajma celui mai mare praznic creștinesc să ne pătrundem și noi de învățăturile divine propovăduite de Cristos. Să încercăm a lăpăda tot ce e rău în sufletul nostru.

Să-l înțelegem pe Christos și să-i cinstim poruncile.

Prin praznicul cel mare al Învierii, să înviem și noi într-o nouă viață.

În sufletele noastre să-și găsească deplină rezonanță im-nurile de slavă:

„Ziua învierii, popoarelor să ne luminăm...

Să iertăm toate pentru Înviere:

Să zicem fraților și celor ce ne urăsc pe noi...”

Cristos a înviat!

LECTIILE DE GRAMATICĂ

Lecțiile de gramatică au adeseori o soartă nu tocmai strălucită în practica învățământului primar — atât în cece privește însuși obiectul de învățământ cât și subiectul (elevul) obligat să-l «cunoască». Obiectul suferă fiindcă nu este prezentat ca atare, la locul cuvenit, în forma și fondul său propriu. Am ciuntit — nu simplificat; aci abstract, greoi — și nu de puține ori o tablă de regule de memorat, de singur cu ușurința cu care numai ele o comportă! Iar rezultatul: ne-suferita gramatică...!

Cât privește subiectul, lucrurile sunt indiscutabil mai grave. În afară că e lipsit de cuvenitele roade intelectual-educative ce le-ar aduce gramatica, mai e și chinuit în interesele și spontanitatea vieții sale interioare, în fața căreia acest studiu apare ca un morman de bolovani abstracți, streini de el și însoțit, natural, de tot cortegiul pedepselor «meritorii». E o stânjenire, de sigur, cu urmări neplăcute; o anemie psihică cu repercusiuni mari uneori. Se întâmplă în acest caz cece Claparede numește «scurt circuit școlar».

Forma dominantă a activității copilului când vine în școală este jocul: manifestarea liberă și spontană susținută de un viu interes — deci plăcută — al cărei scop e mișcarea însăși. Claparede arată că dela joc și până la muncă — al carei scop nu mai e activitatea însăși ci aceasta e un mijloc pentru un scop plasat înafara ei — e o trecere continuă. Astfel, el își imaginează această trecere printr'o linie în formă de semicerc cu vârfurile în jos. Ea pleacă dela un punct însemnat cu jocul primitiv și urcă trecând prin jocul pseudo-scop, jocul ocupație, jocul cu scop ludic, jocul superior de unde continuă, printr'o întoarcere în jos, cu munca superioară, munca cu mobil intrinsec, munca cu mobil extrinsec, corvadă și termină cu munca silnică. În tot lungul ei, linia urmează factorul interes și plăcere care însoțește activitatea — mai întâi pentru ea însăși, la joc, și apoi pentru

scopuri înafara ei — terminându-se cu forma de activitate numită muncă silnică, unde nu mai există interes și plăcere nici chiar pentru un scop înafară necum pentru activitatea însăși: când individul lucrează forțat, fără nici un pic de atracție.

Se întâmplă însă că nu totdeauna trecerea urmează linia de mai sus; ci dela jocul ocupație — dela o formă întrucâtva sistematizată a jocului — să treacă brusc, simplificând arcul, la munca silnică. Această trecere e amintitul scurt circuit școlar.

Un astfel de scurt circuit școlar se întâmplă adeseori la gramatică: copilul e smuls din jocurile sale sburdalnice, închis în clasă și tratat cu o serie întreagă de definiții: propozițiune, verb, compliment, etc. Natural, mă refer la cazurile unde activismul, individualismul, etc., nu au pătruns cu razele lor binefăcătoare (lucru nu așa de grav, poate, la alte obiecte de învățământ). Efectele unui atare tratament cred că sunt destul de evidente: o îndoire, o frângere a elevului sub povara acestui balast, frângere din care — spune Claparede — unii, mai flexibili, revin; odată diformați, rămân astfel și după terminarea școlii și, în fine, o a treia categorie care nu se îndoie la presiune ci rezistă, o formează indisciplinații, anarhiștii ce se opun învățării unor asemenea reguli.

Că lucrurile se întâmplă astfel, se datorește în multe cazuri unei convingeri că gramatica n'are ce căuta în învățământul primar (mai ales la cursul primar propriu zis). O asemenea convingere caută să îmbrace uneori chiar o haină de argumentare științifică; alteori e efectul pur și simplei constatări că un astfel de obiect nu poate fi asimilat de elev (sigur, când nu e predat bine).

Se ridică deci înțrebarea: își are sau nu locul în învățământul primar gramatica? Sunt temeinice motivele pe care se sprijină programa analitică întru susținerea ei? Care-i valabilitatea psihologică și pedagogică a lor? Reprezintă ele întreg răspunsul?

Iată ce ne propunem să examinăm în cele câteva rânduri următoare, ca apoi să notăm și câteva observații referitoare la metodă.

În programa analitică, gramatica este încadrată în grupul lecțiilor de limba română împreună cu alte obiecte: me-

morizarea, citirea și compunerea, ca având toate scopul de a deprinde pe elev să vorbească și scrie corect românește — respectiv să gândească și simtă românește.

Dintre aceste ramuri ale limbii române, cea destinată cu adevărat a corecta și îndruma vorbirea și scrierea este gramatica. Când se pune chestiunea corectării și îndrumării limbii, se are în vedere faptul că există o limbă literară și una dialectală deosebite intrucâtva — după împrejurări — fie în privința construcției fie în înțelesul cuvintelor. O astfel de diferențiere se ivește și între adult și copil, acesta dispunând adeseori de cuvinte înțelese greșit precum și de construcții greșite, ca o consecință a unor intuiții sumare sau din cauza intervenției imaginației creatoare — atât de frecventată în copilărie. Aceasta referitor la limba vorbită. În legătură cu scrierea, găsim, de asemenea, o întreagă serie de reguli ortografice, fără respectarea cărora o scriere riscă să nu fie luată în considerație.

Iată, deci, că în procesul de educație și învățământ se pune această chestiune a corectării și îndrumării limbii vorbită sau scrisă, întrucât în sfera lui trebuie cuprinsă și funcțiunea vorbirei. Iar gramatica, fiind arta care ne învață a vorbi și scrie corect, răspunde, prin însăși definiția ei, mai mult decât oricare dintre disciplinele limbei române la o atare chestiune.

Din acest punct de vedere, locul gramaticii în învățământul primar apare ca justificat. Programă analitică e îndreptățită a o susține. Totodată se precizează și ce anume scop se urmărește prin studiul ei. Astfel gramatica e numai un mijloc, scopul fiind vorbirea și scrierea corectă. Cu alte cuvinte elevul nu trebuie să învețe reguli gramaticale pentru a le ști pur și simplu ci numai spre a le aplica. Și cum această aplicare trebuie să devină în cele din urmă automată, înseamnă că însăși regnurile gramaticale vor fi uitate — trecute în subconștient în tot cazul.

În afară de aceste precizări, relative la justificarea gramaticii în învățământul primar, programă analitică mai dă câteva indicații metodologice și altelea nimic.

Redusă, însă, numai la această importanță — să nu se uite că învățământul primar trebuie să fie un învățământ eminamente educativ, cu alte cuvinte prin el nu se urmărește

decât numai și numai actualizarea energiilor naturale psihofizice aduse de copil — gramatica apare prea puțin lucru din punct de vedere educativ și programa analitică indică prea mult material față de ceea ce e chemată ea să facă. În adevăr : între limba românească literară și cea vorbită (cea dialectală) diferența este foarte mică uneori. Mai mult încă, ne bucurăm de o unitate a limbii în tot cuprinsul țării cum puține alte neamuri se bucură. Pe lângă aceasta scrierea noastră e o scriere fonetică : scriem așa cum pronunțăm. Iată de ce o scriere corectă (mă refer mai ales la construcții) se formează prin însăși faptul vorbirii — respectiv al scrierii. Încât, în școala primară, exercițiile de vorbire și scriere, organizate metodic și însoțite pe alocuri de mici explicații gramaticale, ar putea lua locul aridelor lecții despre persoanele și timpurile verbului, despre atribut și compliment cu întrebările lor, etc. În acest mod ne-am putea și păstra mai aproape de elev, care la vârsta școlii primare îi sunt foarte puțin accesibile abstracțiunile. Or, gramatica însemnând în primul rând o reflexie asupra vorbirii însăși, o auto-critică a vorbirii, din capul locului ea apare ca abstractă.

Iată de ce spunea că programa indică prea mult față decât cere. Rămâne să vedem dacă ea a cerut tot ce se poate cere.

Gramatica trebuie să depășească însă această circumscriere intelectual-materialistă către care înclină actuala programă analitică a ei, Intelectualismul este directiva pedagogică unilaterală ce se adresează cu precădere intelectului ; intelectualismul materialist este ceva și mai puțin : învățământul dă elevului cunoștințe (material), indiferent de efectul lor asupra funcțiunilor mintale — adică nu se pune problema influențării sau dezvoltării diverselor aptitudini. Ca gramatica să depășească acest cerc, o cere în primul rând însăși funcțiunea vorbirii, în slujba căreia e pusă. Procesul vorbirii e un proces dublu — cu două aspecte : unul interior și altul exterior. Cel interior e gândirea însăși — luată în înțeles larg — în desfășurarea ei analitico-sintetică : desface, îmbină, conexează : imagini, reprezentări, noțiuni servindu-se de memorie, atenție, intuiție, etc. Iar aspectul exterior al vorbirii stă într'o serie de sunete articulate și intonate după împrejurări. Calitatea vorbirii depinde, însă, mai ales de aspectul interior, de desfăș-

șurarea gândirii ce are loc dinapoia diverselor propozițiuni pe care le rostim.

Gramatica, limitată ca mai sus, tinde să se plaseze în deosebi în sfera aspectului exterior al procesului vorbirii: asupra exprimării ca atare. Astfel ea dă o serie de reguli, fără a urmări efectul lor și asupra altor laturi mintale, reguli ce vor modela o aptitudine devenită automată (în amintitul aspect exterior) mai târziu. Se observă intelectual-materialismul de care vorbiam. Se pune întrebarea: n'am putea, adică nu ne-ar permite chiar gramatica prin natura ei, să o deplasăm către aspectul interior al vorbirii, cu alte cuvinte să acționăm prin ea și asupra gândirii — deci asupra principalului aspect din cele două menționate? Și prin aceasta ni s'ar părea că ar fi mai aproape de rostul ei în învățământ: de a contribui la formarea intelectului mai ales.

Gândirea constituie principala funcțiune intelectuală. Dacă rostul atitudinii intelectuale stă în punerea omului în contact cu lumea atât fizică precum și spirituală — cunoașterea ei cu alte cuvinte — atunci această cunoaștere nu e posibilă fără intervenția gândirii: care condensează diversul empiric în formule abstracte și generale (noțiunile). Numai cu ajutorul acestor formule putem stăpâni ceva din întinderea lumilor. Pentru a ajunge aci, gândirea sparge, să zic așa, cunoștința concretă și, printr'un proces de abstracție produce noțiunile; analizează și sintetizează cu un cuvânt. Odată realizată cunoștința abstractă, cugetarea procedează apoi la identificarea realității mai departe prin ajutorul ei (face deducție).

Recurge gramatica la exercitarea unor astfel de procese intelectuale atunci când o predăm în mod metodic? Dintre obiectele învățământului primar cred că cel mai mult. E de ajuns să ne amintim cum se predă (cum trebuie să se predea) substantivul sau atributul. Cu nicio altă ocazie nu facem mai mult uz de procesul inducției și deducției ca aci; aceasta când predăm lecțiile noi. Când e vorba despre lecțiile de aplicări, de analize gramaticale, lucru e și mai evident: cugetarea elevului e mereu acționată, spre a găsi și recunoaște noțiunile predate, în diversele lor combinații ce le prezintă în textele respective. La matematici se poate vorbi de asemenea de o stimulare a gândirii. La aplicări, pe lângă că ne păstrăm mereu legați de concret, ea tinde însă spre o automatizare.

Judecățile matematice făcute cu ocazia deslegării diferitor probleme se deosebesc deci de cele făcute la analizele gramaticale; dacă primele automatizează întrucâtva gândirea, celelalte o stimulează, din contră, spre creație.

Astfel, o repet, dintre obiectele învățământului primar, care ar putea stimula cu precădere gândirea, gramatica e cea dintâi. Și de suplețea gândirii depinde suplețea vorbirii. Un limbaj sărac e, cu adevărat, indiciul unei cugetări sărăcăcioasă (nu numai în privința conținutului ci și ca funcțiune). Programa analitică amintește prea puțin acest lucru — și, cu atât mai puțin, pare încadrat în directivele pe care le dă la lecțiile de română. Ea n'a pus, deci, complet problema nici atât cât a pus-o.

Un al doilea motiv, care ne determină a cere gramaticii să depășească amintita înfățișare intelectual-materialistă, este de ordin pedagogic.

(Va urma).

V. Gr. Pupăză.

PRIN EDUCAȚIE FIZICĂ LA PERSONALITATE

Am arătat cu altă ocaziune că, dansurile naționale sunt mijloc de educație integrală și am văzut că prin ele se proectează însăși personalitatea societății, a națiunii; că sunt cea mai agreabilă ramură a educației fizice și că Instituțiile oficiale ale tineretului român *Străjeria și Premilităria* promovând dansurile naționale, promovează specificul românesc prin serbări și șezători școlare.

În programul serbărilor, gimnastica cu muzică și dansurile naționale, sunt puncte atrăgătoare, estetice și apreciate când sunt bine pregătite. Ele însă nu ne introduc în știința educației fizice, după cum o poezie patriotică, o idilă, o romanță cântată, nu ne introduc în știința literaturii și artei. Serbările școlare trezesc sentimente estetice, patriotice, de simpatie sau de dispreț pentru anumite fapte, ne captează atenția, ne distrează prin diversitatea lor agreabilă, dându-ne posibilitatea unei trăiri interioare care se complăce pe marginea și în programul serbării. Un lucru poate fi plăcut sau

neplăcut. Impresia ce ne determină să-l apreciem poate fi o judecată de calitate care nu e științifică pentru că nu e trasată după o activitate intensă, în urma căreia am decernat un raționament categoric.

Serbările școlare au însă, înafară de rolul distractiv, educativ-moral, rolul de trezire a interesului în marele public, pentru obiectul respectiv. Astfel ele pregătesc terenul pentru știință. Un articol despre materia cu opinie publică favorabilă, va fi citit chiar dacă lectorul nu-l pricepe. Câștigată opinia publică, for judecătorească ce planează par'că în aer și dă sentințe fără drept de apel, trebuie să ne lămurim până dincolo de evidență, ca să nu dăm naștere la o greșită înțelegere ce nu o vom putea decât cu greu schimba. Cazul sportmanilor fictivi, spectatori nelipsiți la anumite manifestări sportive, cu mari afecțiuni pentru cutare partidă sau jucător.

Elevul în programul de gimnastică și dansuri naționale trăește până în mădularele oaselor, mai conștiente ca ori când. Vanitatea pe care o găsim săpată în sufletul omenesc cu tăișul instinctului este lăsată la oparte. Un orgoliu sănătos îi ia locul. Ori cât ne-am crede de desinteresati în acțiunile noastre orgoliul e acela care ne dictează avânturile și faptele de curaj. El creiază opere, stimulează nervii și deschide drum voinței. Prin el elevul se încadrează în program și în ritmul mișcării. Există cazuri de deficiență psihică, de aritmie, sau lipsă de ritm, care este păgubitoare, nu numai în neputința de adaptare în program, dar și în viață, căci elevul, studentul, sau omul matur, cu astfel de defect, va exagera sau micșora valoarea lucrurilor. Aceștia niciodată nu vor fi *personalități* pentru că niciodată nu vor vedea lucrurile la valoarea lor exactă și niciodată *hotărîrea și atitudinile lor nu vor fi cele mai potrivite în împrejurările date*, până când nu se vor scăpa de acest defect, prin orgoliu, ambiție și voință.

Actele voliționale sunt ochelarii prin cari noi vedem și expresiunea prin care răspundem lumii externe prin individualitatea sau personalitatea noastră.

Personalitatea este proecțiunea unei voinți superioare, a unor hotăriri și judecăți alese, pe când individualitatea este conținutul sufletesc, bogăția sufletească de idei, sentimente, ce determinăvoluțiuni cari nu se impun, nu excelează, ci se pierd în anonim. Ea poate fi într'un anumit fel azi și în

altfel mâine, pe când personalitatea e unică și categorică. Are un drum croit, cu un anumit caracter și temperament. Sufletul personalităților nu e ceva uniform și general, el e particular, propriu persoanei, fără asemănare cu altele, având un puternic grad de originalitate, prin intelectul, afecțiunile și voința sa.

În școală, educatorul este acela care pregătește calea dela individualitate la personalitate. În școala primară o face învățătorul singur, dând lecțiilor un substrat moral. În școlile secundare avem diviziunea muncii. Instrucției și educației făcute divizionar pe materii i se văd rezultatele. Foștii elevi, devin în universitate paricizi, după cum spunea dl Prof. univ. Rădulescu-Motru. Aceasta pentru că nu avem o concepțiune morală unitară, pentru că preocupările familiei și partidului politic ne fură dela datorie; nu știm însufla respectul ce nu-l avem nici noi pentru nimeni și pentru nimic, ceea ce ne face nesociale și răii, buni numai cu aceia cari știu să ne perie, să ne hrănească vanitatea deșartă și ambiția sterilă și egoistă, fapte cari ne determină să lucrăm izolat, iar ce spun eu și afirm ca valabil, colegul dela istorie sau altă materie, prin gesticuri și vorbe ironice, protejat de întâietatea materiei în greșita ierarhie a lor, caută să le scoată de pe terenul valorilor. Astfel s'a ajuns la acea confuzie de concepție etică și atitudine de fals respect. Unde-i Doamne armonismul dintre corp și suflet, dintre voință și faptă pe care îl căutăm cu toții, dintre gândire și exprimare.

În ierarhia materiilor din școala secundară unii și poate încă foarte mulți, consideră, sau mai bine zis desconsideră educația fizică, socotind-o de cea mai puțină importanță. Dacă aș fi arogant, aș putea dovedi că educația fizică este cea mai importantă disciplină din școală, pentru formarea personalităților deoarece ea are calea cea mai agreabilă, cea mai scurtă de parcurs, dela individualitate la personalitate. Aceasta e calea voinței, ai știut să te impui, să captivezi clasa, o strunești cum vrei, în senzul bun al cuvântului.

«Învăță-te să te supui, învață-te să faci sforțări căci numai așa ajungi la libertate».

E necesară o supunere simțită și voită.

Să analizăm actul de voință, mai ales că el este determinantul mișcării, ca să putem intra mai amănunțit în mate-

rie, rezervându-ne dreptul să ne oprim puțin și asupra depersonalității, sau profesionismului ratat.

Actul voluntar, Imaginile kinestetice sunt mișcări înregistrate și păstrate după ce mișcarea s'a consumat. O pornire spre activitate, o dorință, găsindu-și în creier imaginea corespunzătoare, devine fapt, act voluntar, trecând dela faza deliberativă la cea executivă.

În programul de gimnastică, avem comanda prevestitoare, faza deliberativă, ce trezește imagini vechi de mișcare, sau înregistrează în creier traectoria mișcării, pentru ca dorința de executare a elevului, să devină act voluntar la comanda executivă a profesorului.

Dar până la actul voluntar conștient, omenirea a trecut printr'un lung șir de experiențe, prin mișcările spontane, actele reflexe și instincte. De primele s'a ocupat *A. Baine*, de actele reflexe *Charle Richet*, iar de instincte *Fabre*. Actele spontane sunt mișcări generale, imediate excitației. Reflexele când sunt condiționate, cu cât sunt mai multe la copil cu atât e mai superior. Instinctele sunt propriu speței. Ele se pot educa și superiotatea actului voluntar stă în faptul că e singur chemat să le schimbe direcția, putându-le face să dispară. Tăria lor nu se accentuează decât prin obișnuință. Astfel puilul de găină urmează din instinct cloșca. Luat dela ea și redat peste o săptămână nu o mai urmează.

Fazele actului voluntar sunt: *deliberarea*, pun în cumpănă să fac sau nu; *deciziunea*, când m'am hotărît și *executarea*, când trec la acțiune, printr'un sentiment de forțare musculară sau intelectuală.

Și într'un caz și în altul *deprinderile* au rol covârșitor. Ușurează și perfecționează mișcările, țin la distanță gena oboselii, deschizând drumul spre progres, spre perfecționare.

Deprinderile în educația fizică le numim *antrenament*. Avem nu numai deprinderi de mișcare dar și de inhibiție. Efectul deprinderilor sau antrenamentului îl numim *performanță*.

Dintre ramurile educației fizice, gimnastica e cea mai des întrebuintată în școală. Să ne oprim puțin asupra ei.

Orei de gimnastică îi vine rândul. Materia orei anterioare stăruie ca o apăsare în mintea elevilor. Un marș, o alergare, coloana de gimnastică, câteva întoarceri și deplasări ne dau clasa în mână, cu elevi ascultători, docili și bine dispuși.

Avem o supunere concretă, de colectivitate, superioară supunerii individuale, dela oricare oră teoretică, unde în multe rânduri intelectul, sufletul ce trebuie să lucreze e absent, sboară din cadrul strâmt al clasei și rămâne numai corpul prezent.

Fiecare știm că nu întotdeauna ne-am putut încadra activității orelor teoretice. Sufletul nostru este liber, aleargă spre necunoscut, galopează spre diversitatea contrastelor. De multe ori înregistrează doar și trece imposibil ca să adune miere din caliciul florilor terestre. El e bumerangul ce-l aruncăm în spirale, fără să știm unde bate, dar care se întoarce după ture la matcă. Ei bine, la ora de gimnastică sufletul este la matcă. De aici superioritatea educației fizice, adică egalitatea ei cel puțin cu celelalte materii de învățământ și educație, așa că am putea-o numi fără exagerare *educația psiho-fizică a persoanei*.

Am văzut mai sus numai prima grupă de mișcări în ordinea cronologică din program. Nu voi analiza tehnic programul de gimnastică. Voi intra în materie numai întru cât voi putea contribui la lămurirea scopului propus: *prin educație fizică la personalitate*.

Programul se desfășoară într'un ritm viou, aproape fără repaos în grupa introductivă (lipsită de orice aparat) în care mișcările se alternează științific orânduite dându-ne am putea spune un program mic de gimnastică pentru că în mod analitic vizează întregul corp.

Grupa fundamentală aduce un efort în mișcare iar intelectul și prezența de spirit treze sunt ținute ca în clește de tendința mereu crescândă de a face față unei noi împrejurări, unui nou obstacol. Elevul trăește puternic, vibrează antrenându-o voința, mușchii și articulațiile s'a dovedit experimental că gimnastica este printre materiile cele mai grele din învățământ.

Deoarece, inteligența, fizicul și voința, sunt concentrate puternic în gimnastică, se impune o descordare intelectuală. Aceasta a fost rațiunea introducerii jocului în programul de gimnastică, înaintea celei mai grele probe, săriturile.

Jocul recrează prin mișcările lui spontane și prin situația comicală din el, sau stimulul unei concurențe neîngrădite, ce neobișnuiește cu sociabilitatea, menținând solidaritatea de grup.

Săriturile vor sintetiza, vor localiza efortul prin deprinderi câștigate, în momentul bătăi pentru propulsie. Astfel acordul între voință și faptă stabilit prin antrenament, este mai evident la sărituri ca la oricare altă probă.

Grupa de incheiere descongestionează și micșorează avântul prin mișcări ușoare de liniștire.

Am văzut cum voința și fapta elevului, supuse unei voinți superioare, lucrează în educația fizică, pregătind calea spre personalitate, prin voința antrenată, obișnuită și capabilă de efort și în alte împrejurări. Elevul va fi capabil să înlăture mai ușor sugestiile, turburările ce bat la poarta sufletului său, printr'un efort de voință, care a fost făcut înainte la educația fizică.

Omul fără voință este ca barca fără cârmă în furia valurilor și ca pulberea de aur în bătaia vântului, se pierde fără să se mai regăsească vreodată. Deaceia la personalitate se ajunge numai prin voință consecventă și fapte fără contradicții. Ea poate fi aplicată cu succes și alte materii dacă este deprinsă la educația fizică „știința antrenamentului muscular, bazată pe integritatea funcțiunilor organice și știința antrenamentului centrilor psiho-motori, ai centrilor conștiinței, prin asociațiunile multiple dintre mișcare și gândire și gândire și mișcare” (Demorx).

Putem avea material lemnos dacă nu avem săcure și firez și dacă nu știm cum să ne facem casa. Putem avea surcele dacă nu avem scânteia să ne aprindem focul. În educația fizică, profesorul e scânteia. El trebuie să cunoască psihic și fizic elevul. Să facă măsurători și experiențe în comunitate cu medicul și profesorul de pedagogie ai școlii.

Să știe fazele, crizele, turburările sau defectele creșterii, precum și răutățile apucăturile rele individuale, dela elev la elev, pe cari e chemat să le înlăture, impunând disciplină. Un profesor poate fi erudit și slab pedagog. Se impune ani de experiență și control.

Profesorul său maiestru e dator să fie la curent cu tot ce se câștigă, cu tot ce se înnoiește în materia lui, fără a se crampona în drepturi câștigate, ignorându-se pe sine și ignorând școala.

Dar, și la alte materii sunt profesori distrați, pierduți cu atenția în neant. Depersonalismul în școală, absentismul la

catedră, ratatismul profesional, duc la o lipsă de respect, la o rea educație. Ușile răutății omenești se deschid. Ironiile bolnăvicioase curg cu duiumul, antrenând o perversitate verbală, o educație de birjar. Prăpastia e și mai mare la educația fizică. Elevii se vor antrena în bătăi. Vor pierde acel prilej fericit de stăpânire de sine, de voința aplicată în fapta unei discipline care îi va duce la formarea personalității lor, la care sufletul tripartit ca și Dumnezeuirea, intelectul, sentimentul și voința, formează o unitate armonică. Bătătorind pe calea voinței, la educația fizică, care dictează contractări și relaxări musculare, ținem seamă și de celelalte două, căci intelectul lucrează în mișcare, fiind antemergător ei, iar sentimentul, calea inimii, o găsim la spectatori la serbările școlare și la executanți printr'un sentiment superior de plăcere, de admirație față de unul ce ne întrece și de tendința de a fi și executat la fel, ca să ne întrecem pe noi e greu. Cine reușește să se depășească pe el mereu, este foarte aproape de eroism. Eroul are o hotărâre superioară, o voință mai tare și mai mare de cât el, astfel că se depășește nimicindu-se pentru binele suprem. Acesta este idealul. Noi, prin voința noastră slabă, nu-l putem ajunge. Avem însă o datorie sfântă, ca prin munca noastră să tindem mereu spre el.

Gh. Iozon.

MAXIME ȘI CUGETĂRI

În deobște este mai bine să-și arate cineva mintea prin ceea ce nu spune, decât prin ceea ce spune.

Schopenhauer.

Mulți cred — cu multă dreptate — că *calea unirii* este larg deschisă înaintea Bisericii creștine — care și-au păstrat neîntinată, credința în prezența substanțială a Domnului Nostru Isus Hristos în Preasfânta Euharistie.

„Decalogul“.

PROBLEMA INDIVIDUALIZĂRII EDUCAȚIEI

Problema individualizării educației este una din problemele pedagogice de actualitate. Ea a stăpânit spiritele oamenilor de cultură pedagogică din secolul trecut, stăpânește și pe ale celor de astăzi și va stăpâni și pe ale celor de mâine. Această problemă pedagogică va fi de actualitate în orice timp. Și acum să ne întrebăm. Ce înseamnă a individualiza educația? Educația este arta de a modifica sau întări sufletul copilului. Prin educație sufletul copilului se schimbă.

Educația trebuie să atingă resorturile sufletești — așa cum le numește John Loke pedagogul englez empirist al secolului XVII-lea sau să mărească cercul de cunoștințe, așa cum spune pedagogul I. F. Herbart. Individualizarea educației presupune cunoaștere temeinică a sufletului copilului, cunoașterea materialului de învățământ și aplicarea acestui material la cerințele sufletești.

Rezolvirea acestei probleme, individualizarea educației, depinde de rezolvirea a două mari probleme: cunoașterea individualității copilului și individualizarea învățământului. Educația trebuie să fie întocmai ca o haină croită după corp, cunoscându-se mai întâi bine corpul.

Ea trebuie să corespundă sufletului copilului. Să ne putem da mai bine seama de rezolvirea problemei, individualizarea educației, vom rezolvi mai întâi problema cunoașterii individualității copilului, fără de care individualizarea educației nu se poate face. Prin rezolvirea acestor două probleme putem să rezolvim și problema propusă. Problema cunoașterii individualității copilului este o problemă veche.

Cel dintâi care ne pune această problemă, este pedagogul J. J. Rousseau. «Cunoașteți-vă copiii căci de sigur nu-i cunoașteți». Până la Rousseau copilul era considerat ca om în miniatură. El este cel dintâi care îndreaptă privirile lumii în spre această floare a societății, purtătoare de multe speranțe. De la Rousseau și până în timpul de față copilul a fost încontinuu studiat. Veșnic descoperiri de metode pentru cunoaș-

terea tufletului și tofași nu se cunoaște. Și nici nu se va cunoaște.

Sufletul este ceva ce nu se poate defini. Este încontinuu într'o curgere și nici odată nu poate fi prins exact.

Ori câte străduințe vor depune psihologii și pedagogii ca să poată prinde sufletul cupilului așa cum e el, sunt zadarnice. Până azi sufletul s'a prins cu aproximație. De aceea obiectul pedagogiei este lipsit de reguli și formule. Până când nu se va cunoaște bine copilul, nu se poate vorbi de o individualizare a educației.

Individualizarea educației duce spre scopul suprem, formarea personalității. Personalitatea presupune individualitate, caracter și putere de creație. Școala de azi nu dă personalități, ci caractere.

Dacă se întâmplă că se ivesc ici coala câte o personalitate, aceasta se datorește sau mediului sau unei întâmplări fericite.

Individualizarea educației și formarea de personalități presupune talent, devotament, și cunoștințe temeinice din partea educatorului și mediu favorabil, pe care trebuie să i-l pună la îndemână societate. Dar din nefericire nici societatea nu se uită cu ochi buni. Organizarea societății este în detrimentul educației. Mulți sunt așezați acolo unde nu corespund locului pe care îl ocupă.

În școala românească educația este o caricatură. În domeniul educației trăim o viață de împrumut. Suntem obișnuși cu împrumutarea regulilor pedagogice deduse din analiza vieții sufleteștii a copiilor din alte țări. Problema individualizării educației în școala românească încadrează sufletul în aceea formă rigidă a regulii generale, nu caută să adapteze regula la suflet. Acesta este adevărul. Ne place să ne lăsăm duși de curentul apusului. Unde este individualitatea noastră? Avem în România două institute de experiențe pedagogice. Cu ce se ocupă? Cu regulile pedagogiei franceze sau elvețiene să le adapteze sufletului copilului românesc, sau să încadreze sufletul copilului în regulile generale. Și într'un fel și în altul activitatea e greșită.

Trebue să analizeze bine sufletul copilului, precum și învățământul și apoi va da reguli de individualizarea educației.

Ionel P. Diaconu inv.

ROLUL SENTIMENTULUI CA STIMULENT AL ACTIVITĂȚII

„**S**ufletul omului nu e un vas pe care trebuie să-l umpli, ci e un cămin pe care trebuie să-l încălzești; e un foc pe care trebuie să-l hrănești” spunea un filozof grec.

Deși vechiu acest precept, totuși nici în zilele noastre nu a ajuns a fi pe deplin respectat. Și astăzi școala noastră este mai mult reproducătoare decât creatoare. Vina ar trebui s'o atribuim în parte programei de învățământ supraîncărcate care cere așa. Cea mai mare vină trebuie să ne-o atribuim nouă fiindcă într'adevăr cea mai mare importanță o dăm activității intelectuale fără a ne da seama de marea piedică ce-o punem în viața dezvoltării vieții sufletești a copilului. Ne ocupăm prea mult de instrucție și prea puțin de educația morală, educația estetică, religioasă și patriotică. Căci, doar ce altceva face pe om să se deosebească de animal, decât morau'ul. Am văzut animale inteligente, dar animale morale nicio dată. La baza tuturor acțiunilor trebuie să stea principiul moral. Educația morală, estetică religioasă și patriotică sunt mijloace cari fiind să așeze sentimentele superioare alături de ideal. Căci dezvoltarea sentimentului nu este altceva decât idealul educației, iar dezvoltarea sentimentului în sine este un ideal pentru noi. Idealul ar trebui să-l avem mereu în fața noastră, să tindem spre realizarea lui pentru formarea adevăratului om. Cum realizarea idealului depinde tocmai de căile cari duc spre realizare, de sentimente, de cultivarea lor, să îndreptăm toate privirile noastre asupra sentimentelor superioare, asupra acestor stimulente a activității în genere.

Isvorul oricărei opere, fie aceia operă muzicală, artistică sau literară, motorul tuturor avânturilor noastre spre bine și frumos, resortul oricărei activități durabile și conștiente este sentimentul. Desigur că nu tuturor le pare verosimil acest adevăr. Totuși însă, nu cred să existe un tânăr cu sufletul nefalsificat de o cultură pseudoraționalistă, căruia să nu-i apară limpede importanța pe care o are sentimentul în pro-

vocarea spre activitate. Vor fi și de aceia cărora cultura superficială le-a turburat atmosfera sufletească, pentru care fapt vom face mai jos o analiză, care analiză tinerilor le va părea de prisos.

Să facem o privire generală, cercetând cursul vieții noastre și vom constata că aceasta vieță ale cărei detalii le uităm de pe o zi pe alta, vom constata că suntem conduși uneori ca automați de obiceiuri și instincte.

Să ne întrebăm care este cauza, uneori când pornind o acțiune durabilă și intensivă am ieșit din anonimat?

Când am fost în stare să ne sacrificăm măruntele satisfacții ale împlinirii obiceiurilor nevoilor animale, pentru o acțiune vie, puternică și durabilă, învingând lenea, oboseala, frica și durerea chiar?

Numai atunci când un sentiment puternic a pus stăpânire pe noi. Când sentimentul a pus stăpânire pe toată ființa noastră idealizându-se pe sine în scopul acțiunii pornite, facilitând atingerea țelului suprem, a idealului nostru. În toate ramurile de activitate: științifică, socială și religioasă, persistența în acțiunea pornită către ceva nou, are totdeauna drept motor un sentiment care ne face dragă o țintă, care ne pune dor nestins în suflet. Sentimentul este motorul ce pune în mișcare toate rezorturile vieții sufletești, luminând calea spre ideal.

Este sau nu este așa? Dacă ar fi oarecum dubioasă această afirmare să ne mai întrebăm:

Când am simțit noi mai puternic că trăim? Când am petrecut cele mai frumoase clipe din această vieță? Când aceste clipe au rămas mai vii și neșterse în amintire, constituind partea frumoasă a vieții noastre? Când am simțit că într'adevăr vieța aceasta își are rostul ei? Când am simțit mai tare că am dori să trăim?

Am simțit cu adevărat că trăim, am avut clipe de fericire în viață, aceste clipe au rămas neșterse în amintire, am dorit într'adevăr să trăim atunci când un sentiment puternic ne predomină ființa noastră psihică. Astfel sentimentul, nu este numai elementul care condiționează păstrarea în amintire a clipelor cu adevărat trăite, cari formează conținutul trecutului, ci este motorul unic al acțiunii conștiente, rostul tuturor actelor de voință. Pentru înfăptuirea unui ideal, trebuie

voință persistentă pentru înfrângerea tuturor impedimentelor. Voința este la baza oricărei activități. Este starea sufletească care poartă mai mult pecetea personalității. Pentru a educa voința trebuie întărită energia din care se compune. Resorturile actelor de voință sunt sentimentele. Când ești străjuit de un sentiment puternic, vrei totul. Nu găsești piedici. Deci prin educarea sentimentelor putem ajunge la actele de voință, în ultima analiză la activitate.

Dar să nu ne referim numai la un individ.

Să căutăm a întreba istoria contemporană, modernă și chiar evurile vechi, când s'a produs vre'o schimbare în orânduirile tradiționale ale diferitelor popoare? Când s'au ridicat cuceritoare? Precum în memoria individului s'au imprimat clipele de seamă ale vieții lui, să întrebăm un popor, când și-a scris în conștiința isterică a omenirii, când a săpat cu litere de aur, clipele cele mai de seamă ale vieții lor? Răspunsul va fi același.

Numai atunci când un sentiment puternic stăpâna întreg poporul sau măcar tineretul aceluia popor.

Este același lucru și pentru individ și pentru națiune.

O națiune, ca și un individ izolat care n'a trăit intens n'a lăsat urmele ei în istorie «decât atunci», când a fost stăpânită de un sentiment puternic fie acela religios sau național.

Precum fiecare individ își are un ideal al său — excepție unii — tot așa fiecare popor, fiecare națiune își are idealul său național. Idealul este un dor nestins care ne mână spre o țintă depătată prezentului, un dor care mână până la sacrificiu. Atât individul cât și națiunea, numai atunci trăește cu adevărat, când este străjuit de un ideal.

Toate marile înfăptuiri din istoria noastră, pe temelia cărora stăm azi, sunt o consecință firească a solidarității românești. Oare ce-a făcut ca această solidaritate românească să fie constantă? Desigur, sentimentul național în slujba căruia s'a așezat voința întregii națiuni cu aprigă sete de viață cu rădăcini adânci într'un pământ sfințit. Sentimentul care deseori duce la eroism. Eroismul este un termen propriu al nostru și o condiție esențială a istoriei românești.

Veți spune dacă sentimentul este singurul motor al acțiunii noastre, atunci la ce ne servește rațiunea inteligenței și cultura?

Când sentimentul ne stăpânește întreg aparatul inteligenței cu toată comoara lui de cunoștințe și idei, se pune în slujba noastră spre a ne putea realiza dorința.

Rațiunea, inteligența și cultura sunt numai instrumentele de cari ne servim pentru a ajunge țintele pe cari sentimentele ni-le pun în față. Cu cât sentimentul ce ne stăpânește e mai mare, cu atât voința și puțința de realizare sunt mai mari.

Făcând o părăsire a subiectului, să vedem la ce perioadă a vieții este mai puternic sentimentul? Cu siguranță în tinerețe! Primatul acțiunii unui popor e la generația tânără, pentru că atât potențialul sentimental cât și elanul de realizare ajung la un maxim. Sunt și în generația celor bătrâni, oameni, în care acelaș ideal e viu demult, dar foarte pușini. Spuneam mai sus că rațiunea și cultura sunt numai instrumente puse în slujba realizării idealului. Deci înaintașii noștri — bătrânii — ar fi rațiunea și cultura, necesară în slujba idealului nostru, al tinerilor. Natural că atunci când sentimentul stăpânește toată ființa, când este ajutat de rațiune și cultură, idealul va fi cu ușurință atins.

Deci în avânturile pe cari ni-le luăm noi tinerii în elanul de viață să nu fim criticați de înaintașii noștri, ci din contră, ei să fie drept rațiune și cultură în acțiunile noastre. Lucru cert este, că rațiunea și cultura ar rămâne tot acele instrumente reci, fără viață cari nu vor ajunge nici la o realizare, nu vor putea veni în ajutorul realizării idealului, dacă sentimentul nu le va preceda. În consecință scopul nostru în această viață ternă este să ajungem la ideal, indiferent în ce direcție. Idealul îl vom atinge numai prin potențializarea sentimentului, ajutat fiind de rațiune culturală și inteligență.

George Bătinașiu inv.

DISCUȚII LIBERE**PENTRU SINGURĂTATE**

Aminteam la această rubrică, în n-rul trecut*) că civilizația modernă a pus stăpânire pe individ, subjugându-l cu totul creațiilor sale proprii, pe care nu le mai poate controla și stăpâni. Lăsam deasemenea să se înțeleagă că sub stăpânirea civilizației actuale, individul a rupt contactul cu natura, cu viața adevărată, reală și profundă, divorțând astfel de viața spirituală atât de grav amenințată de mașinismul vieții moderne. Individul lucrează cu înfrigurare spre a-și mări confortul și a-și reduce efortul la cel mai mic grad. Această goană nebună a individului de a-și câștiga independența, liniștea și confortul după care tânjește e asemănătoare fugii copilului care vrea să-și întrecă umbra. Căci pe măsură ce a alergat și a înaintat, individul s'a trezit rob al mașinismului, al tehnicii moderne care l-a deposedat violent de florile naturale pe care Natura i le-a hărăzit. De aceea am spus că orășeanul nu trăiește viața, ci numai o miroasă și felicităm pe ruralul care încă nu s'a deslipit de natură, invitându-l la perseverare și rezistență.

Încercăm acum să arătăm că o întoarcere la *singurătate* — deși pare paradoxal, se va vedea că aceasta e o soluție preconizată de mulți gânditori — e primul pas pe care trebuie să-l facă individul pentru ca să vadă unde și-a întrerupt rosturile și să se recunoască din nou copilul Naturii.

Viața individului a suferit grave modificări până și în cele mai mici cute ale adâncului ei. Individul e dominat net de către colectiv, e legat la ochi și crescut conform dorințelor și necesităților sociale, nu individuale. Ea (societatea) se amestecă până și în gusturile intime ale individului impunându-i anumite preferințe (moda) și un *anumit* fel de a fi, necesar individului pentru a putea evita astfel unele reproșuri ale societății respective. *Atenuarea particularismului sub influența irezistibilă a formelor de a trăi colectiv este faptul cel mai

---

*) Nr. 1—2.

general al timpului nostru*). Prin urmare timpul modern tinde să distrugă orice diferență între inivizi, să niveleze, să producă oameni de acelaș calibru. Lectura, cinematograful, radio-ul și altele, sunt mijloace prin care individul primește în doze egale cu semenii săi, un anumit quantum de idei și virtuți pe care societatea i le oferă cu multă bunăvoință. Căci ele se aplică de-opotrivă tuturor, dela un capăt la altul al lumii. Cultura individuală opune prea puțină rezistență pentru ca efectul dorit de societate să nu se producă. Cu drept cuvânt zice L. Romier în opera citată, că cinematograful rupe orice graniță de limbă, civilizație, etc., ducând cu sine și în metropolele europene ca și în triburile sălbatice aceleași obiceiuri și modele. Azi și o femeie a tribului știe să se îmbrace și să acorde un sărut ca și o muncitoare dintr'o capitală europeană sau americană. Toate acestea l-au făcut pe om să debarce într'o lume care nu e a lui, să aibă sentimentul nesiguranței și al relativității valorilor fugind uneori de propria sa umbră. Deaceea autorul citat constată plin de amărăciune că pentru omul de azi: »nu mai există nici solitudine fizică, nici intelectuală« (op. citat pag. 12). Omul de azi veșnic grăbit și preocupat de »afaceri« n'are timp — în puținele lui momente de meditație — să se întâlnească cu *răgazul*, după cum spunea de curând un tânăr gânditor**).

Aici e origina nevoii de reîntoarcere la *singurătate*. Aceasta reîntoarcere i-ar oferi individului posibilitatea de a se regăsi pe sine, de a se cunoaște și de a se integra în ritmul vieții naturale, a naturii însași. Ea i-ar deschide ochii asupra ceea ce nu este el, asupra neputințelor lui, asupra peisajului dumnezeesc din natură care mustește de frumuseți și enigme. Prin ea individul poate gusta efectele procesului de izolare, de singularizare, de internizare și poate chiar de spiritualizare.

Tendința de singurătate satisface deasemenea una dintre cerințele fundamentale ale timpului nostru și anume: reîntoarcere sau apropiere de natură. Se înțelege ușor că e diferență între reîntoarcerea pe care o dorim noi și aceea pe care o preconiza Rousseau. Știm deasemenea, că după Aristotel a trăi izolat înseamnă a fi sau zeu sau brută, și totuși credem că *singurătatea*, așa cum o înțelegem noi, este un remediu

*) Lucien Romier: L'homme nouveau, pag. 21, Paris 1929.

***) Z. Barbu: Oameni de prisos (Pagini Literare, anul V nr. 1-2).

imediat care va putea restabili pulsul și echilibrul vieții moderne.

Singurătatea nu trebuie căutată, ea trebuie creiată. Ea singură îți poate oferi prilejul de a sta de vorbă cu tine însși, de a te analiza, de a avea remușcări și plăceri. Greutatea stă în a ști să te apropii de ea, căci sunt indivizi cari se apropie de ea și indivizi cari nu vreau să se apropie de ea. Deaceea cazurile de izolare adevărată, de intimitate între individ și natură sau singurătate au fost rare. Și fiind că procesul de trăire numai cu tine însuși, cel puțin câtva timp, presupune o renunțare la anumite plăceri și câștiguri individuale, candidații la singurătate renunță mai degrabă la posesiunea acestei fecioare misterioase decât la tragi-comedia în care le place să figureze ca manechini.

Sandu M.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

PAGINA LITERARĂ

CRISTOS A INVIAT

*Pământul tot, gătit de sărbătoare
Cu pomii verzi și plini de floare,
Așteaptă astăzi ca și eri
Sosirea clipei de plăceri,*

A sfintei Invieri

*E noapte, e târziu... și 'n sat,
Lumea șoptește 'n lung și 'n lat
Cu mii de luminițe aprinse.
In mâini și mânușite întinse*

Cristos a inviat.

*Cerul senin și instelat
Ce eri părea că-i supărat,
Zâmbește a drag către pământ
Șoptind și el același cânt,*

Cristos a inviat.

*Bătrâni albiți, cu spatele plecat,
Nepoți de mână poartă 'n sat
Și 'ncet cu ei încep să 'ngâne
Aceleași dulci vorbe creștine*

Cristos a inviat.

*Clopolul, ce eri plângea tânguitor
Pe-al lumii îngropat Mântuitor,
Azi, sunetul și l-a schimbat
Și trâmbițează neîncelat,*

Cristos a inviat.

*Din ale florilor d' argint potire
Se înalță șoapte de mărire,
Strălucitoare lacrimi cad în tact
Și raze dulci trimit spre sat,*

Cristos a inviat.

IOAN SOARE
inv. dir., Băița-Sălej.

PAGINA STRĂJERILOR.**Străjeria-școală de educație națională**

Cuvântarea ținută la radio, de d. subsecretar de stat, D. V. Ţoni

Educația tineretului trebuie să fie una din cele dintâi și din cele mai însemnate preocupări ale unei națiuni, dacă vrea să-și afirme puterile și geniul, să trăiască în libertate și prosperitate, să poată înfrunta orice primejdie și să treacă biruitoare prin toate încercările.

Acest lucru înțelegându-l înaintea tuturor Suveranul, din mintea Lui a pornit acum câțiva ani ideia înființării unei organizații de educație colectivă a tineretului român.

A răsărit astfel Străjeria.

Privită la început cu oarecare îndoială, de cei cari nu-și dădeau seama se credințele epocii noastre și nici nu cutezau să se îndrepte pe drumuri noi, Străjeria călăuzită de țelurile fixate de Augustul Său inițiator și însuflețită neconținut de îndemnul și stăruința Lui, a ajuns repede o măreață înfăptuire.

Străjeria nu este pusă în serviciul unui om sau unei idei politice și nu este dominată de orgoliul de brasă, ci vrea să dea educație armonică, educație integrală, educație națională copiilor și tinerilor acestui neam, că să fie cât mai pregătiți pentru viață și cât mai utili Patriei, astfel formați încât prin el să i se înfățișeze mâine geniul în toată puterea creatoare și să aibă siguranța dăinuirii peste veacuri.

Un tineret sănătos și viguros, vioiu și vesel, rezistent și tenace, gata de-a înfrunta orice riscuri, orice greutăți și orice primejdii, un tineret care să găsească în muncă, în munca pentru binele altora, în munca închinată Țării, în munca dăruită în orice împrejurare cu voie bună și mulțumire, suprema bucurie a vieții.

Un tineret cu credință în Cel ce-a făcut lumea și hotărât de a-i îndeplini voia, devotat al Bisericii strămoșești ocrotitoare, păzitoare și păstrătoare sufletului românesc de aproape două milenii.

Un tineret cu înțelegere adâncă pentru trecutul neamu-

lui, mândru de creațiile și de gloria lui, neconținut călăuzit de pilda marilor săi morți și legat cu toată ființa de pământul străbun, în care se adăpostesc casele înaintașilor din atâtea și atâtea generații.

Un tineret care să dea Țării și statului cetățenii ordonați și disciplinați de mâine, stăpâniți în tot ce vor înfăptui de conștiința severă a datoriei față de colectivitate și de națiune, care să-și supună întotdeauna interesul lui particular interesului obștesc, marilor interese naționale.

Un tineret credincios Regelui, credincios Acelui care simbolizează și înfrunchează aspirațiunile neamului, Aceluia care îi călăuzește destinele.

Iată ce voește să pregătească Străjeria.

Suveranul a chemat în rândul întâi, la acțiunea străjerască, pe membrii corpului didactic.

Ei au răspuns cu entuziasm.

În atâtea și atâtea școli mari și mici, în școli din orașe și din îndepărtate sate, s'a creat o atmosferă de voie bună, de ordine, de disciplină, cu totul favorabilă învățământului și educației.

Ce frumos te întâmpină azi elevii la intrarea a într-o școală și chiar pe ulițele satelor, cu «Sănătate», ce luminează vezi în chipul lor, cu ce vioiciune și cu câtă bucurie își îndeplinesc îndatoririle, ce mândri se simt în uniforma lor, ce satisfăcuți sunt când au săvârșit un lucru drept și bun, când au izbutit să învingă o dificultate...

Unele ceremonii — cum sunt cele ale ridicării și coborârii pavilionului — au devenit alipite de mare sărbătoare, de sfântă emoție, nu numai pentru copii, ci și pentru întreaga populație.

Copiilor străjeri li-i mai dragă azi școala și părinții lor o înconjoară cu mai multă prețuire și iubire.

Toți până la unul să-și însușească spiritul străjeresc în acest spirit, să lucreze, să-și îndeplinească datoriile de cetățeni și de români.

Dare de seamă

a Consiliului Băncii Populare „*Învățătorul Sălăjan*” și a „*Societății de Ajutor*” din Zălau, asupra operațiunilor pe anul 1937, către a V-a adunare generală ordinară din 28 Aprilie 1938.

Onorată Adunare Generală,

La 31 Decembrie 1937 societatea noastră a încheiat patru ani și jumătate de activitate. După aceasta activitate, relativ scurtă, anul social închis 1937 se soldează cu o nouă piatră de granit la cimentarea temeliei acestei instituții de consolidare morală și materială precum și de promovarea intereselor profesionale a membrilor săi.

Solidarismul social, întemeiat pe un spirit animat de naționalismul economic, a pus bază celor dintâi cooperative obștești a căror suflet — după cum bine știm cu toții — era și este dascălimea noastră.

Pătruns de adevăratul lui misionarism de educație integrală, învățătorul poporului nu cunoaște oboseală nici sacrificiu pentru a răspunde totdeauna și pretutindeni: „Prezent la datorie”. Așa se manifesta el și în opera cooperativă, care astăzi mai mult ca ori și când a ajuns pe primul plan al marilor probleme sociale și constituie primul imperativ de existență și propășire etnică.

Dacă acesta este adevărul pentru intensificarea vieții economice în general, nimeni nu va putea contesta că întărirea tagmei, profesionale se impune fără nici o discuție. Membrii instituției noastre au înțeles dela început acest imperativ al vremii.

Ca o răsplată morală a spiritului de solidaritate și a încrederii desăvârșită din partea membrilor, precum și a muncii devotate și fără preget a funcționarilor a și unei chibzuinți mature și pricepute a conducătorilor este nivelul moral și material neașteptat, la care s'a ridicat instituția noastră. Astăzi ea este cea mai puternică instituție bancară pe temeiul cooperatist nu numai

în acest județ, ci în întreagă regiunea. Faima ei a trecut de mult hotarele razei sale de activitate.

Grație băncii noastre, dela început și până la 31 Decembrie 1937 — în 4 ani și jumătate — s'a acordat membrilor împrumuturi ce se cifrează la suma de peste 13 milioane. Cine mai poate trage la îndoială promovarea membrilor.

În anul expirat banca s'a augumentat cu imobil propriu.

Societatea de ajutor a acordat în 17 cazuri de decese aproape un milion de lei și sub titlu de ajutoare momentane pentru cazuri de boală gravă în familie suma de 21.000 lei. Cred că aceste acte de asistență mutuală ridică instituția noastră la înălțimea gloriei, sprijită de un suport al celor mai nobile sentimente creștinești.

Ne permitem a înfățișa în cele ce urmează situația tuturor fondurilor pe anul 1937.

Din Fondul Cultural în anul 1937 s'a acordat următoarele sume: Dlui Oros Simion inv. în Zălau autorul „Almanahul Învățătorilor din Sălaj” suma de lei 5000. Dlui Ioan Labo inv. în Valea lui Mihai lei 3000 ajutor pentru continuarea studiilor fiind înscris la Facultatea de litere din Cluj

Societatea de Ajutor Reciproc

În cursul anului 1937 am avut 3 cazuri de deces și a nume: 1. Reghina Nichita soția dlui Gheorghe Nichita învățător pensionat din Tășnad, 2. Ludovica Sabou învățătoare în Gălgău, 3. Andrei Orosan soțul d-nei Valeria Orosan învățătoare în Zălau, cărora li s'a achitat în total suma de 171.815 lei, după ce li s'a reținut sumele respective pentru formarea fondurilor conform regulamentului.

Ajutoare din „Fondul de Ajutor” s'a acordat în anul 1937 suma de lei 5000 dlui Simion Budea învățător în com. Hodod având boală gravă în familie, fiindu-i internată soția în Clinica din Cluj și București

Dela înființarea Băncii, respective a Societății de Ajutor Reciproc am avut în total 17 cazuri de decese și s'a achitat în total suma de lei 908.552. Din Fondul de Ajutor s'a acordat ajutoare până la 31 Decembrie 1937 suma de lei 21.000. Numărul membrilor Societății de Ajutor este de 512.

1. Mișcarea Membrilor

	Membrii :	Cap. subscris :	Cap. vărsat :
La 1 Ianuarie 1937 — —	346	1.555.466	1.503.270
Inscriși în cursul anului —	31	183.000	
Conform hotărârii adunării generale s'a dublat capitalul social subscriindu-se suma de Lei — — — —		1.047.000	506.057
Total: —	377	2.785.466	2.009.327
Retrași în cursul anului —	13	31.466	32.096
La 31 Decembrie 1937 avem:	364	2.754.000	1.977.231

2. Rolul de Credit

Soldul contului la 1 Ianuarie 1937 — — — —	Lei	2.365.152
Împrumuturi acordate în cursul anului: — — — —	"	3.030.665
Total	Lei	5.395.817
Achitări în cursul anului — — — — —	"	2.722.281
Sold la 31 Decembrie 1937	Lei	2.673.536

S'au acordat 366 împrumuturi în anul 1937 pentru următoarele scopuri :

Pentru construcții de case — — — —	Lei	541.000
Pentru cumpărări de pământ — — — —	"	1.052.703
Pentru diverse alte scopuri — — — —	"	1.436.962
Total	Lei	3.030.665

Dela înființare, 18 Iulie 1933 și până la data de 31 Dec. 1937, banca noastră a acordat următoarele împrumuturi :

În anul 1933 (6 luni de funcționare) — —	Lei	1.313.990
" " 1934 — — — — —	"	2.572.739
" " 1935 — — — — —	"	3.392.395
" " 1936 — — — — —	"	3.013.883
" " 1937 — — — — —	"	3.030.665
Total	Lei	13.323.672

A C T I V :

Activul băncii noastre la data de 31 Decembrie 1937 era de lei 4.566.127 și răspundea la conturile :

1. Cassa. — Numerarul aflat în cassă la 31 Decembrie 1937 Lei	— — — — —	185.467
2. Capital Federala „Sălajul”. — Banca noastră s'a asociat ca membră la Federală, subscriind și vășând suma de Lei	— — — — —	5.000
3. Imprumuturi. — Soldul reprezintă sumele ce se mai află la debitori pe ziua de 31 Decembrie 1937 Lei	— — — — —	2.673.536
4. Efecte Publice. — Reprezintă valoarea efectelor „Imprumul de Inzestrare a Țării 4.50% din anul 1934 (valoarea nominală 50.000) valoarea reală Lei	— — — — —	31.250
5. Imobil. — Valoarea imobilului cumpărat de bancă dela dl Francisc Terdic și soția din Zălau, strada Ștefan cel Mare, prețul de cumpărare 415.000 din care am amortizat cu 5% adică cu suma de Lei 20.750 rămânând în bilanș pe valoarea de Lei		394.250
6. Mobilier. — Reprezintă valoarea mobilierului proprietatea noastră Lei	— — — — —	10.800
7. Dobânzi datorate. — Reprezintă dobânzile la împrumuturile expirate și neregulate până la închiderea bilanșului Lei	— — — — —	12.862
8. Tabloul Agricol. — Reprezintă valoarea alor 300 buc. tablouri a agricultorului sare s'au distribuit școalelor din județ a căror valoare nu s'a încasat până azi Lei	— — — — —	26.900
9. Diversi debitori, Manuale. — Reprezintă datoriile ce le mai au unele școli prin distribuirea manualelor pe credit Lei	— — — — —	447.043
10. Asociați, Capital. — Reprezintă capitalul social cel mai au de achitat membrii Lei	— —	776.769
11. Cupoane. — Cupoanele scadente la împrumul de inzestrare 1 Iunie și 1 Decembrie 1937 și neîncasate până la data de 31 Decembrie 1937 Lei		2.250

Total activ Lei 4.566.127

P A S I V :

Pasivul nostru la 31 Decembrie 1937 era de Lei 4.566.127 și răspundea la conturile :

1. Capital social subscris. — Reprezintă capitalul subscris de cei 364 membri Lei — — —	2.754.000
2. Depuneri spre fructificare ce le avem la 31 Decembrie 1937 Lei — — — — —	951.369
3. Fond de Rezervă. — Reprezintă rezerva statutară a băncii Lei — — — — —	95.460
4. Fond Cultural. — Pentru opere culturale și propagandă cooperatiștă, care se întrebunțează conform statulelor și aprobării forurilor superioare Lei	41.320
5. Fond Efecte Publice. — Acoperirea diferenței de curs la efecte în cazul că ar suferi pierderi din cauza diferenței de curs Lei — — — —	7.000
6. Fond Imobil. — Creat fond pentru amortizarea imobilului băncii Lei — — — — —	94.048
7. Fond Dobânzi datorate. — Pentru acoperirea dobânzilor din activul bilanțului în caz de insolabilitate a debitorilor Lei — — — — —	12.862
8. Diverși Creditori. — Diferite sume datorate de bancă și neachitate până la data închiderii bilanțului Lei — — — — —	38.740
9. Dobânzi Reportate. — Dobânzile încasate în anul 1937 convenite anului financiar 1938 Lei — —	64.709
10. Fond de Ajutor. — Fondul de ajutor format din ajutoarele acordate pentru cazuri de deces conform regulamentului Lei — — — — —	84.098
11. Fond de Rezervă Societate. — Creat din taxa de înscriere Lei — — — — —	4.475
12. Fond Restituirea cotizațiilor. — Pentru restituirea cotizațiilor membrilor decedați în caz de micșorarea membrilor Lei — — — — —	40.542
13. Diverși creditori, Manuale. — Datoria noastră față de Librăria Remus Ciofflec din Cluj în conținutul manualelor școlare Lei — — — — —	275.572
14. Profit și Pierdere. — Beneficiul net realizat	

în cursul anului pe care în baza art. 68 din statute propunem a fi repartizat în felul următor :

10 0/0 Fondului de Rezervă Lei	—	10.194
10 0/0 Fondului Cultural Lei	— —	10.193
10 0/0 Fondului Imobil — — —	—	10.193
58 0/0 Dividende Capitalului social repartizat 3 0/0 asupra sumelor vărsate	Lei	59.121
12 0/0 Primă de muncă repartizată funcționarilor membrilor din consiliul de adm.-ție, comisia de cenzori în raport cu munca depusă, a salariilor primite și diurnelor de deplasare primite	Lei — — — —	12.231 = 101.932
		<u>Total pasiv Lei 4.566.127</u>

Onorată Adunare Generală,

Cu sufletul liniștit și o conștiință deplin împăcată că ne-am făcut datoria, ne prezentăm astăzi în fața domniilor voastre și Vă rugăm să cercetați cu atențiune întreagă situația prezentată și după ce veți auzi și raportul Comisiei de cenzori, să binevoiți a :

- 1, a aproba Bilanțul Contul de Profit și Pierdere ;
- 2, a aproba repartizarea beneficiului net ;
- 3, a da Consiliului de Administrație descărcare de gestiune pe anul 1937 ;
- 4, a Vă pronunța asupra tuturor chestiunilor cuprinse în ordinea de zi.

În hotărârile ce le veți aduce, Vă rugăm să aveți în vedere interesele instituției și a membrilor.

În urma frumoaselor realizări din trecut, privim cu toată încrederea și optimismul nostru în viitor.

Vă mulțumim tuturor pentru participare la aceasta adunare generală și Vă zicem din tot sufletul : Bine ați venit și Sănătate !

Din încredințarea Consiliului de Administrație :

Director : D. MĂRGINEANU.

CRONICA - INFORMAȚIUNI

— De Sf. Sărbători ale Paștilor transmitem tuturor cititorilor cele mai sincere urări de bine și sănătate, în dorința de-a se sălășlui în toate sufletele pacea, iubirea și iertarea pentru care a pățimit și a înviat Mântuitorul lumii.

„Christos a Inviat“!

— Conferința personalului de control. În ziua de 13 Aprilie a. c. s'a ținut la Casa Școalelor, într'o caldă atmosferă sufletească, conferința inspectorilor și revizorilor școlari din întreagă țară. A prezidat I. P. S. S. N. Colan ministrul educației naționale. Într'o simțită cuvântare deschide conferința, arătând în mod sugestiv temeiul muncii dascălești în noua zodie a Neamului deschisă prin străduința M. S. Regelui Carol al II-lea. Temeiul educației și învățământului, trebuie să fie de ordin religios. Numai ascultarea cuvântului lui Dumnezeu garantează rezultatul. Să potențăm râvna muncii și disciplinei, numai așa vom putea fi folositori ritmului nou. Să învățăm și educăm fără a ucidă copilăria.

Dl D. V. Toni, noul subsecretar de stat a fost primit de întreg corpul de control în mijlocul unei manifestații de o semnificațivă simpatie, ecoul întregii învățătorime, pentru marea și suprema satis-

facție, dată învățătorimei române, prin ridicarea la demnitate de ministru a președintelui Asociației generale, simbolul muncii, străduințelor și devotamentului neclintit către Tron și Patrie a celor mai umiliți și mai credincioși fii : dascălii primari.

Prin cuvântul lui, plin de avânt și suflet se ocupă de marea misiune a personalului de îndrumare, insistând asupra ridicării prestigiului de autoritate a acestui corp select, prin înlăturarea tuturor cauzelor cari i-au diminuat autoritatea : 1., sistemul de recrutare, 2., să fie lăsat să lucreze liber și 3., o salariizare cinsliță.

Inspecțiile speciale să se facă cu toată obiectivitatea și seriozitatea. S'a mai ocupat de problema transferărilor și a detașărilor. A făcut un călduros apel de colaborare cu Asociația. Cere o muncă mai multă ca ori și când și o conștiință a datoriei împlinite.

Dl insp. general Cumpănici, aduce dlui ministru Toni omagiile corpului de control asigurându-l de sinceră colaborare și tot devotamentul.

Conferința s'a continuat apoi sub conducerea dlui dir. general Stanciu Stoan și a dlui subdirector Al. Voinescu, punându-se în discuție diferite chestiuni de ordin tehnic.

A luat sfârșit după o ședință de 4 ore.

— **Noua delegație a dlui insp. gen. Gh. Tulbure.** Ministerul Educației Naționale prin Decizia Nr. 52.620—1938, delegea pe dl Gh. Tulbure, inspector general școlar primar la regiunea Oradea, cu începere dela 1 Aprilie 1938, și cu activitatea extrașcolară și culturală din județele cu populație secuizată dela regiunea școlară Brașov.

Cunoscând calitățile superioare și activitatea atât de vastă și prodigioasă a dlui insp. general Gh. Tulbure în domeniul literaturii și culturalizării naționale a masselor populare, îi urăm deplin succes și în aceasta nouă împărțire binevenită și binemeritată. Sincere felicitări.

— **Inspectori și revizori școlari rechemăți la catedră.** Ministerul Educației Naționale a dispus rechemarea la catedră a următorilor inspectori școlari:

T. Gheorghiu, Mihai Ghiață și C. Ionescu, inspectori generali primari; Petre Petrescu-Colentina, I. Popescu-Băjenaru, Nicolae Ruican, Ștefan Teodoru, Sava Zamfirescu, Alexandru Stoica-Constanța, D. Marinescu-Oradea, C. Encica-Cluj, Laurențiu Șuşman-Cluj și Gr. Timircan-Chişinău, inspectori școlari primari; G. Eftimie-București, Sava Bărbătescu-Mehedinți, Ștefan Azoitei-Fălciu, V. Pomanifa-Ismail, Ștefan Brebenaru-Cetatea-Albă, Gh. T. Pauna-Argeș, Emil Rau-Brașov, I. Brătu-

Muscel și N. Grigorescu-Durostor, revizori școlari.

Aceste rechemări s'au făcut pentru pensionare, cumul, posturi nebugetare, sau numiri fără bază legală.

— **Delegații.** Cu conducerea serviciului învățământului primar din regiunea Oradea a fost delegat dl St. Radu, iar la regiunea Cluj dl insp. N. Nistor.

— **Scoli normale desființate.** Printr'un decret-lege semnat Vineri, se hotărâsc următoarele:

„Se desființează pe ziua de 1 Iulie 1938 școlile normale de învățatori din orașele:

Abrud, Bălți, Carei, Cetatea-Albă, Făgăraș, Ploești, Roman, R. Vălcii, Târgoviște, Vaslui, școala normală din Năsăud retrăgându-se dela aceeași dată numai la cursul inferior.

Se desființează pe aceeași zi școlile normale de învățătoare din orașele: Botoșani, Constanța, Predeal, Șimleul-Silvaniei, T.-Măgurele și T. Severin.

Situația membrilor corpului didactic și administrativ cu drepturi câștigate se va aranja în conformitate cu prevederile legii actuale a învățământului secundar, cu toate modificările ei până la 8 Aprilie 1937, iar măsurile de lichidare a avutului acestor școli se vor lua în conformitate cu prevederile art. 149 din același lege.

PAGINA ASOCIAȚIEIAsociația Invățătorilor din România, Secția Sălaj

Nr. 18—1938.

CONVOCARE

În conformitate cu dispozițiunile Art. 12 din Statut și potrivit hotărârii Comitetului Central, convocăm în

ADUNAREA GENERALĂ ANUALĂ

pe membrii Secției Sălaj a Asociației Invățătorilor din România, la Zălau, pe ziua de 21 Mai 1938, în sala festivă a Prefecturii Județului.

Ordinea de zi:**I.**

1. La ora 7.30 serviciu divin și parastas pentru membrii decedați ai Secției în bisericile românești.

2. Deschiderea adunării, prin președinte, la ora 10 fix.

3. Alegerea alor 3 membrii verificali ai procesului verbal al adunării.

4. „Organizarea școalei normale de învățători“ — după dezeratele Congresului pedagogic al Asociației Generale a Invățătorilor din România din 1937. Raportori: Dl. Ioan Ardelean înv. Tășnad. Suplentă: D-ra Eugenia Ungur înv. în Șimleul-Silvaniei.

5. «Rolul social-mutual al Asociației noastre profesionale și imperioasa nevoie a realizării operei de asistență sanitară» — după prevederile Statutului Asociației.

Raportori: Dl. Ioan Fathi înv. în Șimleul-Silvaniei. Suplent: Dl. Nicolae Pop înv. în Crasna.

6. „Chestia Almanahului Dascălilor noștri“ — editat de către Dl. Simion Oros. Raportori: D-nii Augustin Maxim înv. Tihău și Macedon Olariu înv. în Unguraș.

II.

Masă comună colegială la restaurantul „Transilvania“ cu cost modest.

III.

7. „Situția materială și morală a școalei primare și a învățătorului“ — (Moțiune). Raportori: Dl. Andreiu Sabău înv. în Acâș. Suplentă: D-na Elisabeta Gozar înv. în Carei.

8. „Manualele didactice de curs primar“ — (Moțiune în vederea monopolizării lor). Raportori: Dl. Ioan Aciu înv. în Curtiușeni. Suplent: Dl. V. Fălăuș înv. în Cehul-Silvaniei.

9. Raportul General al: 1. Comitetul Central, 2. Casierului, 3. Cenzorilor. Aprobarea lor.

10. Votarea bugetului Secției pe anul 1938—1939.

11. Propuneri. (Se vor lua în considerare numai cele înaintate Președintelui cu 8 zile înainte).

12. Inchiderea adunării.

IV.

Seara la orele 21 fix, în sala Teatrului Orășenesc, festival artistic organizat de către Subsecția Zălau, cu concursul corurilor inv. și a școlilor primare din Zălau. Programul va fi afișat și distribuit seara la casă. După program dans. Costumele naționale vor fi preferate și premiate.

Notă:

Cuvântările ocazionale vor fi scurte. Conform Art. 10 din Statut participarea membrilor este obligatorie. În caz, că nu se va întruni adunarea, în mod statutar, pe ora fixată, ea se va ținea peste 2 ore cu orice număr de membrii prezenți. Rapoartele problemelor vor fi scurte, documentate, iar motiunile precise. Membrii sunt rugați a se pregăti cu propuneri concrete, clare și precise, pentru a putea fixa soluții demne a fi luate în considerare. Raportorii problemelor dela Subsecției vor trimite rapoartele lor raportorilor adunării generale (titulari) în timp de 5 zile după adunări. Pentru masa comună se va anunța, în scris, cu 8 zile înaintea adunării la Dl. Grigorie Rusu inv. în Zălau, la școala primară de Stat Nr. 1.

V.

Membrii Comitetului Central și ai Comisiei de Cenzori ai Asociației, se convoacă în ședință ordinară pe ziua de 20 Mai c. orele 15 la școala primară de Stat Nr. 1 din Zălau.

Carei, la 15 Aprilie 1938.

Președinte,
Ioan Cleja.

Secretar,
Macedon Olariu.

STATUTELE ASOCIAȚIEI

(Continuare)

B) COMITETUL JUDEȚAN

ART. 20. — Comitetul județean se compune din 13 membrii, dintre care primii 9 titulari, ceilalți supleanți, aleși pe trei ani de către adunarea generală.

Membrii titulari, îndată după alegere și până în maximum 10 zile, convocăți de cel mai în vârstă dintre cei aleși, procedează la constituirea Comitetului, alegând din sânul său un președinte, un casier, un secretar, pe cei doi membrii în delegația permanentă și desenează pe delegații Asociației județene în Consiliul Asociației Regionale în proporția de unu (1%) sau fracții

trecând de 50 din numărul membrilor acestora și pe delegații în Consiliul Asociației Generale de proporția unu (1) delegat pentru fiecare alții 200 (două sute) membrii și încă unu (1) delegat pentru alții 200 (două sute) membrii sau fracțiune trecând de 100 (unasută) membrii. (art. 9, 14, 16, S. A. G.).

Când numărul membrilor care descompletează Comitetul județean prin demitere sau alte cauze, trece de numărul supleanților, Comisia Cenzorilor înlocuește Comitetul județean cu o delegație permanentă provizorie compusă din trei membrii ai Asociației la curent cu plata cotizației, care își alege un președinte și tot Comisiunea cenzorilor convoacă o nouă adunare generală, pentru alegerea întregului Comitet și comisiunea cenzorilor.

Convocarea se face în termen de trei luni dela descompleteare (art. 35, S. A. G.)

ART. 21. — Președintele comitetului este totdeauna președintele Asociației județene, tot la fel și secretarul.

ART. 22. — Președintele Asociației face parte din oficiu în Consiliul general al Asociației generale și regionale.

ART. 23. — Funcționarii Comitetului sau delegații aleși în consiliul general al Asociației regionale și cea generală, cari vor demisiona din învățământul primar, se vor socoti demisionați și din acelea demnități.

ART. 24. — Președintele împreună cu Comitetul central reprezintă Asociația atât față de asociați cât și față de terți. El convoacă adunarea generală ordinară și extraordinară, stabilește programul ședințelor comitetului și împreună cu comitetul, al adunării generale. Designează și numește conferențiarilor subiectelor fixate de comitet. Ingrijește de bunul mers și propășirea Asociației. În limita statutelor de față el poate lucra în numele comitetului, când acesta nu se întrunește mai des, cu rezerva aprobării ulterioare a comitetului.

Președintele incunoștințează despre ziua ținerii adunării generale a Asociației în timpul convenit Prezidiul Asoc. regionale și cea generală, Revizoratul școlar al județului conform art. 18, alin. 3 din statutele prezente.

Președintele supraveghează ca ceilalți oficanți ai Asociației să corespundă datorilor lor cu acurateță, supraveghează ca debaterile și deciziunile adunării să se facă amăsurat scopului și intereselor Asociației. Ingrijește de executarea deciziunilor adunării generale și ale Comitetului. Dispune controlarea casei din 3 în 3 luni.

ART. 25. — Vicepreședintele înlocuește și ajută pe președintele Asociației județene în toate agendele.

ART. 26. — Secretarul conduce procesele verbale ale adunărilor și ale comitetului. El face raportul general, conduce tabloul despre membrii, precum și despre schimbările ori strămutările obvenite și despre acestea raportează adunării.

ART. 27. — Casierul (face încasările dela casierii subsec-

țiilor) ține în regulă registrele de încassări și din 3 în 3 luni face raport Comitetului.

Manipularea banilor și plăți și orice operațiune de contabilitate financiară se face în conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice.

ART. 28. — Membrii comitetului județean, cari lipsesc nemotivat dela trei ședințe consecutive ale comitetului se consideră demisionați. Ședințele comitetului județean se țin cu majoritatea celor prezenți, decidând votul președintelui în caz de parietate. (Art. 38. S. A. G.)

ART. 29. — Jurisconsultul în baza incredințării dată de organul în drept al Asociației reprezintă Asociația în justiție, atât față de asociați cât și față de terți.

El dă consultațiuni juridice la întocmirea proiectului de statute, ori a modificării lor și de câteori interesele Asociației reclamă.

ART. 30. — Comitetul central are următoarele îndatoriri :

a) Lucrează pentru îndeplinirea statutelor de față și a hotărârilor adunării generale.

b) Ingrijeste de bunăstarea fondurilor și se sârguește pentru propășirea morală și materială a Asociației.

c) Sub rezerva aprobării adunării generale hotărăște împărțirea ajutoarelor în marginile bugetului.

d) Ia inițiativa și înființează serbări și excursiuni.

e) Numește comisii de anchetă și jurii de împăciuire.

f) Intreține o strânsă legătură cu comitetul regional și cel general, informându-le regulat de mersul Asociației județene trimițând dări de seamă, copii de procesele verbale, de bilanț, etc.

g) Va trimite regulat cotizația de membru casierului Asociației regionale și generale și abonamentul pentru buletinul oficial al Asociației.

h) Va avea grije ca delegații să nu lipsească dela Consiliul regional și general.

i) Pregătește darea de seamă anuală, întocmește bilanțul și proiectul de buget trimițând câte o copie după acestea Asociației regionale și generale.

C) DELEGAȚIA PERMANENTĂ

ART. 31. — Delegația permanentă se compune din Președintele Comitetului județean și doi membrii aleși din sânul comitetului județean. Ea se alege odată cu constituirea Com. jud. pe trei ani. Delegația permanentă lucrează în numele comitetului județean sub rezerva ratificării acestuia. Ea ține ședințe odată pe lună. (Art. 9, c. 39 S. A. G.)

ART. 32. — Comitetul central va ținea cel puțin patru ședințe pe an.

ART. 33. — Pentru toate operațiunile bănești și pentru

toate pierderile provenite din neglijență, nepricepere, reacredință sau culpă, sunt răspunzători cei vinovați.

D) COMISIA CENZORILOR

ART. 34. — Comisia Cenzorilor se compune din trei cenzori titulari și trei supleanți, aleși pe trei ani, odată cu Comitetul județean de către adunarea generală.

Membrii titulari îndată după alegere și până în maximum 10 zile, convocați de cel mai în vârstă dintre cei aleși, procedează la constituirea Comisiunii, alegând din sânul său un președinte. (Art. 9. S. A. G.)

ART. 35. — Cenzorii au următoarele atribuțiuni:

a) Controlează și verifică operațiunile de casă cel puțin de două ori pe an. Verifică gestiunea Comitetului județean la finea anului și fac rapoarte către adunările generale ordinare. Ei pot lua parte cu vot consultativ la ședințele Comitetului județean.

Lucrările lor sunt valabile când sunt semnate de majoritatea lor. Când încetează din orice cauză a mai fi cenzori activi, sunt înlocuiți în ordinea voturilor obținute de către supleanți. (Art. 40. S. A. G.)

b) A supraveghea bunul Asociației

c) Recearcă prezidiul pentru convocarea Comitetului în omis de lipsă, la caz de fraude sau neregule vădite.

ART. 36. — Toți funcționarii Asociației vor purta funcțiunile lor gratuit și numai spesele efective, ce vor documenta, în afacerile Asociației li se vor rebonifica.

E) BILANȚUL ȘI BUGETUL

ART. 37. — Bilanțul și bugetul Asociației, încheiat și întocmit la sfârșitul anului de către casierul general și Comitetul județean se va da publicității, în publicațiile Asociației, cel puțin înainte cu o lună de adunarea generală ordinară, sau se trimite în copie membrilor cari constituie adunarea generală odată cu convocarea acesteia. Bilanțul încheiat cu tot activul și pasivul Asociației, precum bugetul anului viitor se supune aprobării adunării generale.

Fondul de rezervă se supune spre fructificare, la o instituție de stat, la Banca Învățătorilor sau poate fi investit în imobile și efecte de stat. Anul social se încheie la 31 Decembrie iar până la votarea noului buget, se aplică bugetul anului precedent. (Art. 41. S. A. G.)

CAPITOLUL V.

SUBIMPĂRȚIREA ASOCIAȚIEI

ART. 38. — Asociația județeană se subimparte în subsecții după plasele administrative. Învățătoarele dela grădinile de copii mici pot forma o subsecție pe întregul județ, conformându-se

întru toate statutelor prezente.

No.	I.	Subsecția Zălau	cu plasa	Zălau.
No.	II.	„ Șimleu	„ „	Șimleu.
No.	III.	„ Carei	„ „	Carei.
No.	IV.	„ Valea lui Mihai	„ „	Valea lui M.
No.	V.	„ Tășnad	„ „	Tășnad.
No.	VI.	„ Crasna	„ „	Crasna.
No.	VII.	„ Jibou	„ „	Jibou.
No.	VIII.	„ Cehul-Silvaniei	„ „	Cehul-Silv.
No.	IX.	„ Supurul de Jos	„ „	Supurul de J.
No.	X.	„ Buciumi	„ „	Buciumi.

ART. 39. — Membrii subsecțiilor sunt toți aceia dela art. 7 din statutele prezente.

ART. 40. — Pentru desbaterea agendelor lor districtuale subsecțiile vor ținea în sediul plasei în fiecare an una adunare ordinară totdeauna înainte de adunarea generală a Asociației județene.

Adunări extraordinare vor putea fi convocate la cererea motivată alor cel puțin zece membrii ai subsecției.

ART. 41. — Funcționarii subsecției sunt: Cluj

1. Președintele.

2. Secretarul.

3. Cassierul.

4. Doi cenzori titulari și doi supleanți, care se aleg pe trei ani prin votare secretă (iar cenzorii în fiecare an).

ART. 42. — Președintele convoacă, deschide și închide adunările subsecției, conduce desbaterile, statorește ordinea de zi a adunării designând pe elaboratorii subiectelor. Pentru autentificarea proceselor verbale designează doi membrii ordinari, le iscălește și cel mult după 15 zile dela adunare le înaintează presiului Asociației județene în copie. Exemplarele originale le păstrează în archiva subsecției.

ART. 43. — Secretarul conduce procesele verbale ale adunărilor, conduce catalogul membrilor, raportează comitetului central al Asociației județene despre eventualele schimbări ori strămutări. Acest raport trebuie să fie semnat și de președinte.

ART. 44. — Cassierul manipulează suma cotei de 10% cuvenită subsecției din cotizația anuală a membrilor Subsecției, pentru acoperirea speselor biuroului subsecției și deplasările președintelui — purtând registre despre operațiuni și supunând gestiunea subsecției verificării cenzorilor cari o supun aprobării generale adunării anuală a subsecției.

ART. 45. — Subsecțiile vor face după adunarea ordinară un raport amănunțit despre activitatea lor anuală Asociației județene.

CAPITOLUL VI.

FONDURILE ASOCIAȚIEI

ART. 46. — Fondurile Asociației județene se formează din veniturile specificate la Cap. III. art. 14 ale prezentelor statute.

ART. 47. — Fondurile se vor administra de Comitetul Central sub controlul comisiei de cenzori.

ART. 48. — Se mai înființează :

a) Fondul „Căminului Învățătorilor Români din jud. Sălaj“ care va fi administrat în conformitate cu dispozițiunile unui regulament special redactat anume pentru acest scop, care se va aproba de adunarea generală a Asociației județene.

CAPITOLUL VII.

DISPOZIȚIUNI GENERALE

ART. 49. — Ca corporațiune morală, inzestrată cu personalitate juridică Asociațiunea se bucură de toate drepturile ce decurg din aceasta calitate putând primi legale și donațiuni în conformitate cu legea.

ART. 50. — Jurisconsultul este membru al comitetului central și al adunării generale având aceleași drepturi ca ori care asociat învățător cu vot consultativ.

ART. 51. — Membru care nu achită cotizația sau celelalte taxe impuse de organele în drept ale Asociației nici după a doua provocare va fi constrâns la aceasta pe calea justiției prin jurisconsultul Asociației.

ART. 52. — Ca organizație pur profesională, Asociația județeană e independentă de autoritățile școlare.

Membrii cari ocupă funcțiuni în controlul sau administrația școlară sau publică nu pot fi aleși în comitetul sau comisiunea cenzorilor Asociației județene. Ei își pierd aceasta calitate pe tot timpul funcționării, în control sau administrație, dacă au fost numiți ulterior alegerii.

Rudele până la al III-lea grad și soții nu pot face parte din Comitetul județean sau comisia cenzorilor. (Art. 36 S. A. G.).

ART. 53. — Asociația județeană va sărbători în cadrul festiv al Adunării generale anuale pe membrii săi eșiți la pensie dintre cari pe aceia cari au desvoltat o muncă intensivă în cadrele Asociației, îi le va recunoaște aceste merite prin diplomă de merit îi va decora cu medalia profesională a ei.

ART. 54. — Adunarea generală a Asociației la propunerea Comitetului Central va recomanda Ministerului Educației Naționale pe asociații săi merituoși pentru recompensare, premii, de corații, precum și pentru luarea măsurilor disciplinare de către organele școlare erarchice superioare competente contra membrilor renitenți.

ART. 55. — Orice contestație se poate face de orice număr de membrii prezenți la adunare și se judecă de comitetul Asociației regionale în termenul prevăzut de statutele Asociației generale. (Art. 34 S. A. G.).

ART. 56. — Asociația județeană nu se poate dizolva dacă sunt măcar 25 membrii cari vor să continue. Cealalți se pot retrage fără nici un drept asupra fondului Asociației. La caz că nu se găsesse 25 membrii, cari să continue Asociația județeană, întreaga avere a Asociației județene trece în păstrarea Asociației regionale, până la noua constituire. (Art. 45 S. A. G.)

ART. 57. — Fiecare membru odată cu înscrierea sa în Asociația județeană se consideră abonată de drept la revista profesională a Asociației Generale a Inv. din România, care în prezent este: „Școala și Viața“. Abonamentul la reviste se va încasa dela fiecare membru odată cu cotizația de membru.

ART. 58. — Acest statut intră în vigoare în ziua aprobării lui din partea forului în drept.

* * *

Statutele de față s'au citit, primit și aprobat de adunarea generală a Asociației Invățătorilor Români din județul Sălaj, în ședința ținută în Zălau, în ziua de 20 Iulie 1929, și aprobat de Comitetul Asociației Inv. din Ardeal, Crișana și Maramureș în ședința dela 27 August 1929 cu Nr. 93—1929, resp. 18 Ianuarie 1931 Nr. 5. S'au modificat și completat în conformitate cu statutele Asociației Generale a Inv. din România, de către adunarea generală ordinară a Asociației județene ținută în Zălau, în ziua de 25 Mai 1935.

Președinte, *Simion Oros.*

Secretar, *Valer Oșianu.*

Pentru conformitate cu originalul :

Carei. la 8 Aprilie 1938.

Președintele Asociației,
Ioan Cleja.

Buletinul Revizoratului Școlar al Jud. Sălaj

Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai

— **Desărcinarea din post a dlui Petre Ghițescu.** Ministerul Educațiunii Naționale. Prin deciziunea Nr. 58417 din 5 Aprilie 1938, dl Petre Ghițescu, directorul învățământului primar și normal-primar, se desărcinează din acest post, pe ziua de 5 Aprilie 1938, și i se dă delegația de inspector general al învățământului normal. Dl, Stanciu Stoian, profesor titular la Liceul din Câmpina, se delegează, pe aceeași dată cu conducerea Direcțiunei învățământului primar și normal-primar, în locul dlui Petre Ghițescu.

— **Autorizarea dlui D. V. Țoni.** Ministerul Educațiunii Naționale. Prin deciziunea Ministerială Nr. 58010 din 6 Aprilie 1938, dl D. V. Țoni, subsecretar de Stat la acest departament, este autorizat să rezolve în numele ministerului toate chestiunile referitoare la învățământul primar. În aceasta calitate dsa este autorizat a aproba, în numele ministerului numirile, detașările și transferările membrilor corpului didactic, pendinte de acel învățământ, precum și acelea ale personalului respectiv de control.

Rev. școlar, **Petre Popescu.**

Ministerul de Justiție, Penitenciarul Zălau

A P E L pentru ajutorarea deținuților

În pragul Sărbătorilor Învierii Domnului, următori unei vechi datini și dorinței de a îmbunătăți pe orice căi situația deținuților, gândul nostru se îndreaptă către ei. Izolați vre-menlic de societate, avem datoria de a lupta pentru moralizarea și clasarea lor. Acest lucru nu îl putem îndeplini însă, numai cu modestele noastre mijloace. Dacă parte din ei și din aceia într'un număr foarte mic, pot avea mulțumirea unui ajutor datorit situațiunei lor materiale sau al familiei, cei mulți sunt chinuiți nu numai cu lipsurile lor, dar de a celor de acasă. Printre ei, veți găsi copii desmoșteniți, mame indurate, soții părăsite și suferinzi. Pentru aceștia facem, un călduros apel la toți oamenii de bine, rugându-i să contribuie în limitele posibilităților cu obolul lor, în lingerie, pânză, postav, încălțăminte, săpun, alimente orice fel, tutun, etc. Orfrandele de orice natură, vor fi trimise administrației acestui penitenciar; distribuirea lor se va face de către o comisiune

alcătuită în acest scop, la fiecare penitenciar compusă din directorul penitenciarului, secretar, preot și medicul penitenciarului. Ajutorul ce solicităm, va contribui nu numai la înălțarea sufletească a celor obidiți ai soartei, dar mai ales la îmbunătățirea stărei lor fizice, ferindu-i astfel de primejdia atâtor epidemii, gata să pătrundă acolo, unde sunt anumite lipsuri, justificate azi prin vitregia vremurilor ce trăim. Încercăm să aducem milă al poporului nostru, aducem cele mai călduroase mulțumiri, tuturor ce vor răspunde la acest apel.

Direcțiunea Penit. Zălau.

◆ POȘTA REDACȚIEI ◆

Dlui N. V. — Înainte de-a ne putea pronunța definitiv asupra articolului Dvs., „Răspuns Domnului Președinte“, Vă rugăm să desbrăcați haina anonimatului. În baza motivelor comunicate — de ordin personal — s'ar mai putea justifica, în principiu, ascunderea Dvs., sub inițialele alese. Adresa ce însoțește articolul nici la un caz nu poate fi lipsit de semnătura proprie. Dealtfel nici nu publicăm articole — în cari se vizează persoane — fără semnătura autorului, fapt menționat în primul articol al nostru din anul 1932. Revista, chiar prin faptul că este a tuturor, după cum credeți și Dvs., constituie o tribună liberă, unde orice abonat își poate spune cuvântul, bineînțeles între marginile îngăduite de regulile sociale și mai ales colegiale. Discuțiile prea mult forma, — terminologia — casei și 'n fond nu prea spuneți multe. Că Asociația îi va zice „Căminul de odihnă“, „Căminul Învățătorilor“, etc., n'are atâta importanță, decât realizarea în sine. Poate ar fi mai nimerit să-i zică: „Casa de odihnă a învățătorilor Sălăjeni“. Fiți atât de gentil și ne comunicați numele. Mai putem sta apoi de vorbă.

Dlui P. C. B. în I-Olt — Am primit articolul trimis pentru care vă mulțumim că nu ne dați uitării nici de pe plaiuri îndepărtate. Fiind prea lung pentru spațiul nostru, va urma într'un număr viitor când îl vom publica întreg. Probabil și atunci, cu unele mici retușări. Publicăm mult mai bucuros articole scurte, pentru maximum 3—4 pagini de tipar.

Dlui A. C. în C. — Răspunsul dela punctul precedent se referă, aproape în întregime și la articolul Dvs., căci eșalonarea unui articol în mai multe numere își pierde mult din valoare.

— Articolele „Specific în educație“ și „Radio peste tot“ vor urma.

— Articolele „Învierea“ și cele trimise de dl I. G. din M., nu se pot publica. Oarecum nu sunt potrivite pentru revista noastră. Mai trimiteți altceva. Asupra articolului „Educație și sădire“ ne vom mai gândi.

Urăm tuturor colaboratorilor și cititorilor noștri Sărbători fericite și pacea Învierii prin salutul creștinesc: **Cristos a înviat!**

Redacția